

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/37/2016
Identifikačné číslo spisu:	1212010557
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1212010557.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci proti obvinenému Z. G. pre obzvlášť zločin nedovolennej výroby omamných látok a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. a iné o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/59/2013 z 19. júna 2013 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Z. G. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 2T/83/2012 zo dňa 18. apríla 2014 bol obvinený Z. G. v bode 1/ uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. a v bode 2/ zo spáchania prečinu nedovoleného ozbrojovania podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania podľa § 294 ods. 2 Tr. zák.

Za to mu bol okresným súdom podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov, so zaradením pre jeho výkon podľa § 48 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov a podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. trest prepadnutia vecí, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. bolo rozhodnuté o zhabaní zbrane.

Krajský súd v Bratislave na základe odvolania obžalovaného rozsudkom podľa § 321 ods. 1, písm. d/ Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. (pod bodom 1/) a prečinu nedovoleného ozbrojovania podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. (pod bodom 2/) na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v jeho výrokovej časti a za ktoré trestné činy krajský súd obvinenému Z. G. podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody na 14 rokov, pričom na výkon trestu bol podľa § 48 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. krajský súd uložil obvinenému ochranný dohľad na dva roky, ako aj trest prepadnutia vecí a rozhodol o zhabaní 1 ks zbrane.

Obvinený Z. G. proti rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu dovolanie, a to podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. h/ Tr. por. s odôvodnením, že napadnutému rozhodnutiu predchádzalo konanie, v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, ako aj, že mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

V odôvodnení dovolania vyjadril názor, že v priebehu prípravného konania bol nezákonným spôsobom, pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty donútený vydať vec - heroín v čiernej ponožke a zbraň s nábojmi, s upozornením na možnosť jej odňatia, a teda bol nútený predložiť dôkaz proti sebe, na základe ktorého došlo následne k jeho obvineniu a vykonávaniu vyšetrovacích úkonov čím bol prakticky donútený k sebaobvineniu.

Za porušenie svojich práv považuje aj skutočnosť, že pri tomto úkone nebol tlmočník, keďže v zápisnici o výsluchu zadržaného uviedol, „že je srbskej národnosti a potrebuje pri výsluchu tlmočníka, čo orgány činné v trestnom konaní aj akceptovali“. Pred prvým vyšetrovacím úkonom - výzvach na vydanie vecí nebol poučený o svojich právach.

V ďalšej časti dovolania obvinený namietal výšku uloženého trestu. Krajský súd mu uložil trest v hornej polovici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 14 rokov s poukazom na mimoriadnu rozšírenosť drogovej trestnej činnosti a takéto tvrdenie, podľa jeho názoru nie je podporené žiadnym dôkazom. V tomto smere obvinený namietal nedôsledné odôvodnenie napadnutého rozsudku, v čom videl porušenie svojho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, a teda naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V nerešpektovaní ustanovení § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Namietaná skutočnosť mu bola známa až po rozhodnutí odvolacieho súdu.

S poukazom na uvedené dôvody obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Bratislave bol porušený zákon v jeho neprospech, následne, aby tento rozsudok zrušil a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou uvedenou v napadnutom rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorý v podrobnom odôvodnení vyhodnotil všetky vykonané dôkazy. Obvinený pri vydaní drogy orgánom činným v trestnom konaní v tomto štádiu uviedol, že slovenskému jazyku rozumie, pretože na Slovensku žije 10 rokov, teda aj poučeniu porozumel a heroín, ktorý mal u seba dobrovoľne vydal. Takáto jeho výpoveď bola potvrdená aj osobami, ktoré sa tohto úkonu zúčastnili. V ďalšom konaní po

vznesení obvinenia bol na jeho žiadosť do konania pribratý tlmočník. Taktiež uloženie úhrnného trestu vo výmere 14 rokov s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia považuje prokurátor za zákonné a dostatočne odôvodnené.

Prokurátor s poukazom na uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol, pretože dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. g/ Tr. por. nie sú naplnené.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Bratislava II a ktorým bol obvinený uznaný za vinného a bol mu uložený trest. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Bratislava II, t. j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Obvinený Z. G. vo svojom dovolaní menovite uplatnil dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. h/ Tr. por. teda, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, ako aj, že mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa.

Obvinený dovolacími námietkami poukazuje na nedostatky v tlmočení jeho prednesov v štádiu po jeho zadržaní, nezákonný postup pri odňatí veci pod hrozbou poriadkovej pokuty a v konečnom dôsledku spochybňuje výšku uloženého trestu.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. c/ Tr. por. je, že v konaní, ktoré odsudzujúcemu rozhodnutiu predchádzalo bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne poznamenáva, že ak Trestný poriadok stanovuje podmienky vykonávania dôkazov, je treba tieto chápať v ich materiálnom pojatí. To znamená, že súdne konanie je treba viesť takým spôsobom, aby došlo k naplneniu účelu obhajoby a tým aj k zabezpečeniu základných práv obvineného.

Z obsahu relevantného spisového materiálu vyplýva, že trestné stíhanie bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začaté vo veci dňa 5. decembra 2011, dňa 11. januára 2012 o 14.20 hod. bol obvinený zadržaný a bola mu obmedzená osobná sloboda podozrivej osoby a následne o 11.35 hod. bol vyzvaný na vydanie omamných látok. Zo zápisnice o tomto úkone (č. l. 268 vyšetrovacieho spisu) je zrejmé, že obvinený po poučení podľa § 89 ods. 1 Tr. por. o povinnosti vec na vyzvanie vydať a po upozornení na možnosť odňatia veci a možnosť uloženia poriadkovej pokuty uviedol, že „poučeniu porozumel a má pri sebe heroín v čiernej ponožke a je ochotný ho dobrovoľne vydať. To je všetko čo u seba má a malo by to byť cca 150 gramov“. Pri tomto úkone bola prítomná vyšetrovateľka, nezúčastnená osoba a kriminalistický technik.

V nadväznosti na to bol obvinený dňa 11. januára 2012 vypočutý a pred týmto výsluchom uviedol, že je

srbskej národnosti, slovenský jazyk ovláda, avšak niektoré výrazy nevie povedať, preto potrebuje pri výsluchu tlmočníka. Tento výsluch a všetky ďalšie boli vykonané za prítomnosti tlmočnice, ktorá bola pribratá do konania rozhodnutím vyšetrovateľa PZ 11. januára 2012 (č. l. 26-27). Uznesením vyšetrovateľa z 12. januára 2012 ČVS: PPZ-420/BOK-BA-2011 Sp bolo obvinenému vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Tr. por. a následne bol vypočutý v procesnom postavení obvineného. Pri tomto výsluchu okrem iného uviedol, že je pravdou to, čo je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, drogy po výzve policajtom dobrovoľne vydal.

Súčasťou súdneho spisu sú aj výpovede svedkov príslušníkov polície, ktorí boli prítomní pri prvotných úkonoch po zadržení obvineného, ktorí zhodne potvrdili, že obvinený komunikoval po slovensky a pri kladení otázok uviedol, že rozumie. S vyšetrovateľkou komunikoval po slovensky a nenamietal, že niečomu nerozumie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tejto časti dovolacej argumentácie obvineného konštatuje, že postup orgánov prípravného konania bol pri vyšetrovaní úkone v súlade s požiadavkou zákona na rešpektovanie práva obvineného na obhajobu. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že zachovanie práv obvineného sa v konkrétnej veci musí vždy posudzovať v kontexte s priebehom celého trestného konania a nie len selektívne vo vzťahu k niektorým úkonom.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obvinený pri výzve na vydanie veci dostatočne porozumel zmyslu a podstate tohto úkonu a podľa jeho vlastného vyjadrenia tlmočníka v tomto štádiu konania nepotreboval. V priebehu ďalšieho konania po jeho zadržení uviedol, že slovenský jazyk síce ovláda, ale niektorým výrazom nerozumie, preto bola na základe jeho žiadosti pribratá do konania tlmočnica, ktorá bola prítomná pri jeho výsluchu v procesnom postavení zadržaného (dňa 11. januára 2012), a ktorá sa následne zúčastňovala všetkých ďalších úkonov v rámci prípravného i súdneho konania.

Z pohľadu uvedeného je treba konštatovať, že právo obvineného na konanie v jeho materinskom jazyku porušené nebolo.

Podľa § 89 ods. 1 Tr. por. kto má pri sebe vec dôležitú pre trestné konanie, je povinný ju na vyzvanie predložiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu : ak ju treba na účely trestného konania zaistiť, je povinný vec na vyzvanie týmto orgánom vydať. Pri vyzvaní ho treba upozorniť na to, že ak nevyhovie výzve, môže mu byť vec odňatá, ako aj na iné následky nevyhovenia.

Podľa § 89 ods. 2 Tr. por. povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na listinu alebo inú vec, ktorej obsah sa týka okolnosti, o ktorej platí zákaz výsluchu, okrem prípadu, keď došlo k oslobodeniu od povinnosti zachovať vec v tajnosti alebo k oslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti.

Podľa odseku 3 tohto zákonného ustanovenia vyzvať na vydanie veci je oprávnený predseda senátu pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt.

Z obsahu zápisnice o vydaní veci z 11. januára 2012 ČVS: PPZ-420/BOK-BA-2011 (č. l. 268) je zrejmé, že obvinený Z. G. bol vyšetrovateľkou polície vyzvaný na vydanie omamných látok a následne bol poučený podľa § 89 ods. 1 Tr. por. o povinnosti vec na vyzvanie vydať a bol upozornený na možnosť odňatia veci resp. uloženia poriadkovej pokuty v zmysle § 70 Tr. por. Na to obvinený uviedol, že poučeniu porozumel a heroín, ktorý mal pri sebe dobrovoľne vydal.

Takýto postup vyšetrovateľky polície pri vydaní veci bol lege artis, a preto jeho dovolacie námietky v tomto smere sú irelevantné. Ustanovenie § 89 ods. 1 Tr. por. určuje povinnosť osoby, ktorá má pri sebe vec dôležitú pre trestné konanie na jej vydanie, v opačnom prípade, teda v prípade nedobrovoľného vydania veci mu bude odňatá. Jedná sa teda o kogentné ustanovenie Trestného poriadku nedávajúce žiaden priestor na možnosť nerešpektovania povinnosti na vydanie veci. Povinnosti k vydaniu veci zásadne nepodliehajú len osoby vyňaté z právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Z tohto pohľadu upozornenie na možnosť odňatia veci, resp. uloženia poriadkovej pokuty (ako iný následok

nevyhovenia) nie je možné chápať ako donútenie k sebaobvineniu, tak ako to v dovolaní namietať obvinený.

V danej súvislosti najvyšší súd konštatuje, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania postupoval v rozpore s vyššie citovaným zákonným ustanovením, ako aj, že by získal dôkazy nezákonným spôsobom.

Z uvedených dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v takomto tvrdení, je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, resp. písm. g/ Tr. por. za irelevantnú.

Opierajúc o dovolací dôvod podľa § 371 ods.1 písm. h/ Tr. por. obvinený namietať nezákonnosť uloženia trestu odňatia slobody, keď mu bol trest uložený v hornej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby, ako aj, že výrok o treste nebol dostatočne presvedčivo odôvodnený.

V posudzovanom prípade bol obvinenému uložený trest odňatia slobody v rámci zákonnej trestnej sadzby, ktorú skutočnosť ani obvinený nespochybňoval, iba namietať, že mu bol uložený trest v hornej polovici trestnej sadzby len s poukazom na mimoriadnu rozšírenosť drogovej trestnej činnosti, ktoré tvrdenie však nebolo žiadnym dôkazom získaným v procesne vykonanom dokazovaní.

Zo spisového materiálu vyplýva, že Krajský súd v Bratislave uložil obvinenému trest odňatia slobody správnym spôsobom a v súlade so zákonom, preto dovolací dôvod uvedený obvineným naplnený nebol, keďže takéto preskúmanie právoplatného rozsudku dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. vôbec nepripúšťa. Vo vzťahu k uloženému trestu dovolanie možno podať len v prípade, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.). K takejto situácii v súdom prípade nedošlo, keďže obvinenému bol uložený trest odňatia slobody, teda druh trestu pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných látok, psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi prípustný a uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby.

Pokiaľ obvinený namietať, že okolnosť aktuálneho „mimoriadneho rozšírenia drogovej trestnej činnosti“ nebola preukazovaná žiadnym dôkazom, najvyšší súd len marginálne poznamenáva, že problém rozšírenia tohto druhu trestnej činnosti na území Slovenskej republiky je známou skutočnosťou a takáto okolnosť, ktorá je všeobecne známou, alebo známou aspoň širokému okruhu osôb žijúcich v rovnakých spoločenských pomeroch a znalosť o nej je bežne dosiahnuteľnou, zbavuje súd povinnosti vykonávať o nej osobitné dokazovanie (tzv. notorieta).

Vo vzťahu k dovolacej námietke obvineného vo vzťahu ku kvalite a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku dovolací súd len stručne poznamenáva, že dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Tr. por.).

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného Z. G. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.